

ДО

ХУАН ФЕРНАНДО ЛОПЕС АГИЛАР

ПРЕДСЕДАТЕЛ

КОМИСИЯ ПО ГРАЖДАНСКИ СВОБОДИ, ПРАВОСЪДИЕ
И ВЪТРЕШНИ РАБОТИ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

Уважаеми г-н АГИЛАР

Уважаеми членове на LIBE,

Като представители на адвокатски и експертни организации и като граждани на България и Европейския съюз искаме да изразим дълбокото си безпокойство от процесите по потъпкване на основни права и свободи и основни принципи на Съюза в България. Водени от загрижеността за състоянието на демокрацията в страната ние настояваме за изслушване на заседание на Комисията LIBE, на което да представим подробно случващото се в България. На мнение сме, че Европейският парламент следва да бъде информиран за това какво се случва в отделните държави членки особено, когато то се отнася до върховенството на правото – един от стълбовете, на които е изграден ЕС и особено в контекста на новия Механизъм за върховенство на правото, който ще се отнася до всички държави членки.

Български институции, които са натоварени с функциите да ръководят справедливи наказателни и административни процеси са използвани за избирателно правосъдие, политически и медийни акции, намеса в частни бизнеси и репресия на личности, които имат критична позиция спрямо управлението на страната.

Отговорно твърдим, че в основата на изброените до тук проблеми стои нереформираната българска прокуратура.

Моделът, структурата и управлението на българската прокуратура все още не са се еманципирани от модела на прокуратурата на Съветския съюз и на Руската федерация. Във фигурата на главния прокурор има концентрация на огромна и неконтролируема власт. Един от показателните примери за мащабите на този проблем е делото „Колеви срещу България“. ЕСПЧ посочва, че не е предвидена ефективна процедура за отстраняване от длъжност на главния прокурор, както и за ефективно разследване и повдигане на обвинения срещу него и неговото обкръжение, поради което не могат да бъдат проверени доказателства за връзката на тогавашния главен прокурор Никола Филчев с конкретното

убийство и предхождащата го институционална репресия.¹ Това дело показва и че главен прокурор, който е безнаказан и безотчетен може да бъде сериозна заплаха за върховенството на правото в страната.

- Поради липсата на отчетност и злоупотребата с власт от страна на прокуратурата, България беше осъждана многократно в Европейския съд за правата на човека. През 2015 г. специална комисия на ЕСПЧ прие становище относно Българската прокуратура, в което посочва: „В повече от 45 съдебни решения срещу България, е съдът установява, че властите не са изпълнили техните задължения да проведат ефективно разследване и счита, че тези повтарящи се недостатъци разкриват наличието на системен проблем“²
- В свой доклад от 2015 г. Комисията GRECO към Съвета на Европа констатира, че „Като цяло доверието на обществеността в специализираните органи и системата на наказателното правосъдие остава ниско и чувството за безнаказаност за извършителите на корупция се увеличава.“ (GRECO 2015)³
- През 2019 г. в свое становище Съвета на Европа констатира, че „Девет години след делото „Колєви срещу България“ все още няма развитие относно гарантирането на процедура по независимо разследване срещу главния прокурор на България“.⁴
- На 24 юни 2020 г. неправителствената организация Антикорупционен фонд публикува журналистическо разследване озаглавено „Осемте джуджета“⁵, което съдържа сериозни данни за участие на ръководството на Специализираната прокуратура за борба с корупцията и организираната престъпност в отнемане на бизнеси, изнудване, кражба на злато и документни престъпления. В тази престъпна схема участие има и временно изпълняващия длъжността ръководител на Специализираната прокуратура г-н Димитър Франтишек.
- През юни 2020 г. бяха публикувани редица снимки, видеоклипове и аудиозаписи уличаващи министър-председателят г-н Бойко Борисов и финансовия министър г-н Владислав Горанов в действия, които представляват престъпления по Наказателния кодекс на България. От публичните изказванията на Главния прокурор г-н Гешев стана ясно, че тези улики и доказателства няма да бъдат проверени надлежно и че прокуратурата е заела предварителна позиция, че няма да кредитира с доверие източника на данните. Това противоречи на цялостното поведение и политика,

¹ [Kolevi v. Bulgaria](#), no. 1108/02, § 193, 5 November 2009

² ECHR 2015, “[The systematic problem with the ineffectiveness of the investigation in Bulgaria](#)”, ECHR 070(2015) 03.03.2015

³ GRECO 2015, [GRECO's Report on Bulgaria](#)

⁴ European Council 2019, [Kolevi VS Bulgaria Roundtable](#)

⁵ Anticorruption Fund 2020, *The Eight Dwarfs* - <https://acf.bg/en/osemte-dzhudzhetata/>

които г-н Гешев демонстрира от началото на мандата, а именно, че никой не е над закона.

- На 7 юли 2020 държавната Национална служба охрана пазейки г-н Ахмед Доган не допуска български граждани до публична държавна територия и упражнява незаконно сила срещу тях. На 8 юли Президентът Румен Радев иска свалянето на държавната охрана от г-н Доган и неговия колега г-н Пеевски, поради липса на основание за такава охрана. На 9 юли Главният прокурор нарежда безпрецедентно влизане на прокурорската Служба за защита на свидетели в Президентството на Република България, което е и Щаб на Върховния главнокомандващ на Въоръжените сили.
- Липсата на проверка на данни за престъпления и налагането на институционален чадър върху определени политически лица, за които има данни за корупция, доведе до това, че от 11 юли 2020 г. започнаха масови протести, с които гражданите изразяват недоволството си от продължаващото завладяване на институциите в държавата от една групировка, която не обслужва обществения интерес, а само своите лични.

Считаме, че ако българското общество не получи обратно усещането за справедливост и върховенство на правото, тази тенденция може да се превърне в улично правосъдие.

Злоупотребата с власт от страна на прокурори и полицейски органи, репресиите срещу критични към властта граждани, собственици на медии и бизнеси, предлаганите дискриминационни и непропорционални ограничения на неправителствения сектор в страната, политическите изказвания на настоящия, а и на предишните главни прокурори и тяхната недопустима намеса в политическия живот на страната, са причината да поискаме изслушване в комисията LIBE, на което да Ви запознаем подробно със ситуацията в България.

Надяваме се на Вашата готовност да ни изслушате. Считаме, че прогласените в чл. 2 от Договора за Европейски съюз ценности – зачитане на човешко достойнство, свобода, равенство, демокрация и върховенство на правото са поставени пред системни рискове в България и това е проблем както за българските граждани, така и за кохерентното гарантиране на тези ценности в рамките на Европейския съюз като цяло.

С уважение

/ОРГАНИЗАЦИИ ПОДКРЕПЯЩИ ПИСМОТО/:

„АНТИКОРУПЦИОНЕН ФОНД“

Бойко Станкушев, изпълнителен директор

www.acf.bg

„БЪЛГАРСКИ АДВОКАТИ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА“

Диляна Маркова, изпълнителен директор

<http://blhr.org>

„БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ ЗА ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ“

Биляна Гяурова-Вегертседер, изпълнителен директор

<http://www.bili-bg.org/2/page.html>

„БЪЛГАРСКИ ХЕЛЗИНСКИ КОМИТЕТ“

Красимир Кънев, председател

<https://bghelsinki.org/en/home>

„ПРОГРАМА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ“

Гергана Жулева, изпълнителен директор

<http://www.aip-bg.org/en/>

„ИНСТИТУТ ЗА ПАЗАРНА ИКОНОМИКА“

Светла Костадинова, изпълнителен директор

<https://ime.bg/en/>

„ИНИЦИАТИВА ПРАВОСЪДИЕ ЗА ВСЕКИ“

Велислав Величков, председател

<https://pravosadiezavseki.com/>

„ЦЕНТЪР ЗА МОНИТОРИНГ НА ПРАВОСЪДИЕТО“

Любомир Авджийски, изпълнителен директор

<https://cmjustice.com/>